

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)

EXAMINATION:- MAY 2024

SECOND SEMESTER

Subject: Organizational Development (BCOM23-203)

Date: 11/05/2024

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions 2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Full form of RBV is : _____
 - a) Restructure Based View
 - b) Reference Based View
 - c) Redevelopment Based View
 - d) Resource Based View
2. _____ are worldwide organizations devoted to public health.
 - a) Non-profit Organizations
 - b) Healthcare Organizations
 - c) International Organizations
 - d) Professional Associations
3. Businesses use _____ to increase productivity, competitiveness, and efficiency.
 - a) Environment
 - b) Capital
 - c) Technology
 - d) Culture
4. A credit union is a type of financial cooperative that provides traditional _____ services.
 - a) entertainment
 - b) hospitality
 - c) educational
 - d) financial
5. The term 'Span of Management' is also referred to as _____.
 - a) Span of Organization
 - b) Span of Production
 - c) Span of Administration
 - d) Span of Control
6. Positions and roles are usually arranged _____ in an organization.
 - a) horizontally
 - b) vertically
 - c) hierarchically
 - d) diagonally
7. The Middle Level Management is also known as _____.
 - a) Strategic
 - b) Tactical
 - c) Operational
 - d) None of these
8. An organization's most valuable resource is its _____.
 - a) Machinery
 - b) Workforce
 - c) Capital
 - d) Directors
9. _____ are Self Governing Companies that are held by Investors.
 - a) International Organizations
 - b) Cultural Organizations
 - c) Educational Institutions
 - d) Profit Making Organizations

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)
१. आर. बी. वि. चे पूर्ण स्वरूप लिहा:
अ) रिस्ट्रक्चर बेस्ड व्हियू
ब) रेफरेंस बेस्ड व्हियू
क) रिडेव्हलपमेंट बेस्ड व्हियू
ड) रिसोर्स बेस्ड व्हियू
२. ह्या सार्वजनिक आरोग्यासाठी वाहिलेल्या जगभरातील संस्था आहेत.
अ) ना-नफा संस्था
ब) आरोग्य सेवा संस्था
क) आंतरराष्ट्रीय संस्था
ड) व्यावसायिक संस्था
३. उत्पादकता स्पर्धात्मकता आणि कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी व्यवसाय चा वापर करतात.
अ) पर्यावरण
ब) भांडवल
क) तंत्रज्ञान
ड) संस्कृती
४. क्रेडिट युनियन ह्या एक प्रकारच्या वित्तीय सहकारी संस्था आहेत ज्या पारंपारिक सेवा प्रदान करतात.
अ) मनोरंजन
ब) आदरातिथ्य
क) शैक्षणिक
ड) आर्थिक
५. व्यवस्थापनाचा कालावधी या संकल्पनेला असेही संबोधले जाते.
अ) आयोजनाचा कालावधी
ब) उत्पादनाचा कालावधी
क) प्रशासकीय कालावधी
ड) नियंत्रणाचा कालावधी
६. सहसा संघटनेमध्ये पदे आणि भूमिका मांडल्या जातात.
अ) आडव्या
ब) उभ्या
क) श्रेणीबद्ध
ड) विकर्णाने
७. मध्यम व्यवस्थापन स्तर याला असेही म्हटले जाते.
अ) धोरणात्मक स्तर
ब) कार्यनीती स्तर
क) क्रियात्मक स्तर
ड) यापैकी कोणतेच नाही
८. संस्थेचे सर्वात मौल्यवान स्रोत म्हणजे त्याचे
अ) यंत्रसामग्री
ब) कार्यशक्ती
क) भांडवल
ड) संचालक
९. या स्वयंशासित संस्था आहेत ज्या गुंतवणूकदारांच्या ताब्यात असतात.
अ) आंतरराष्ट्रीय संस्था
ब) सांस्कृतिक संस्था
क) शैक्षणिक संस्था
ड) नफा कमावणाऱ्या संस्था
१०. सी. ओ. ओ. चे पूर्ण स्वरूप
अ) चीफ ऑपरेटिंग ऑफिसर
ब) चीफ आऊटडोअर ऑफिसर
क) सेंट्रल आऊटडोअर ऑफिसर
ड) सेंट्रल ऑपरेटिंग ऑफिसर

११. संस्थांमध्ये दोन किंवा अधिक व्यवस्थापन अहवाल संरचना असतात.
- अ) प्रकल्प संघटना
ब) रचनात्मक संघटना
क) मुक्त शैली संघटना
ड) पदपंक्ती आणि कर्मचारी संघटना
१२. परस्पर सहमतीने तोडगा काढण्यासाठी आवश्यक आहे.
- अ) संस्थात्मक संस्कृती
ब) नैतिक वर्तन
क) गट गतिशीलता
ड) संघर्ष निराकरण
१३. च्या आधारावर ओ. डी. अभ्यासक विशिष्ट समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी उपक्रमांची रचना आणि अंमलबजावणी करतात.
- अ) प्रेरणा
ब) निदान
क) संप्रेषण
ड) व्यवधान

प्र. २ टीपा लिहा (कोणतेही ३)

(१५)

१. संरचना संघटना
२. नोकरशाहीची वैशिष्ट्ये
३. आधुनिक सिध्दान्त
४. शीर्ष व्यवस्थापन संरचना
५. संस्थेच्या प्रभावितेवर परिणाम करणारे घटक

प्र. ३ खालील प्रश्नांची १५० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही २)

(२०)

- १ व्यवस्थापनाच्या कालावधीचे प्रमुख पैलू कोणते आहेत?
- २ संस्थेचा अभ्यास करण्याची गरज आणि हेतू स्पष्ट करा.
- ३ योग्य आकृतीसह संस्थात्मक संस्कृती आणि कामगिरी याचे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ४ पदपंक्ती आणि कर्मचारी संघटना तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्र. ४ खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही १)

(१५)

- १ संस्थांचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये लिहा.
- २ केंद्रीकरण आणि विकेंद्रीकरण यांच्यातील फरक लिहा.
- ३ नेतृत्व वर्तन म्हणजे काय? निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेचे तपशीलवार वर्णन करा.
